

Zarządzenie nr 30
Nadleśniczego Nadleśnictwa Garwolin
z dnia 14 sierpnia 2024 roku

w sprawie wprowadzenia w Nadleśnictwie Garwolin Standardów Ochrony Małoletnich

NK.012.4.2024

Na podstawie art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 28 września 1991r. o lasach (Dz.U. z 2024 roku poz. 530) oraz §22 ust. 3 Statutu Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe, stanowiącego załącznik do Zarządzenia Nr 50 Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 18 maja 1994 roku w sprawie nadania Statutu Państwowemu Gospodarstwu Leśnemu Lasy Państwowe oraz art. 3 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (Dz. U. z 2024 r. poz. 560) zarządzam, co następuje:

§1

Wprowadzam do stosowania w Nadleśnictwie Garwolin Standardy Ochrony Małoletnich stanowiące załącznik do niniejszego zarządzenia.

§2

Wyznaczam Panią Aleksandrę Botwinę – Specjalistę SL ds. użytkowania lasu i edukacji przyrodniczo-leśnej, dostępną pod adresem mailowym aleksandra.botwina@warszawa.lasy.gov.pl i telefonem 25 684 11 46 jako Koordynatora ds. Standardów Ochrony Małoletnich.

§3

Zobowiązuję:

- 1) wszystkich pracowników Nadleśnictwa Garwolin do zapoznania się z treścią niniejszego zarządzenia, co zostanie potwierdzone podpisanym oświadczeniem,
- 2) stanowisko ds. pracowniczych do realizacji obowiązków wskazanych w załączniku nr 1 do Standardów Ochrony Małoletnich.

§4

Zarządzenie podlega ogłoszeniu poprzez zamieszczenie na stronie internetowej Nadleśnictwa Garwolin w zakładce Edukacja.

§5

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

NADEŚNICZY
Piotr Uszian Szaciłowski

Stwierdzam zgodność
pod względem
formalno - prawnym

ADWOKAT

Monika Borucka

Standardy ochrony małoletnich w Nadleśnictwie Garwolin

Preambuła

Edukacja leśna społeczeństwa, w tym edukacja dzieci i młodzież to jeden z priorytetów Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe. Zadanie prowadzenia edukacji leśnej wynika z przyjętych w 1997 r. przez polski rząd założeń Polityki Leśnej Państwa oraz wytycznych prowadzenia edukacji leśnej społeczeństwa w Lasach Państwowych zawartych w aktualnie obowiązującym Zarządzeniu Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych. Celem edukacji leśnej jest upowszechnianie w społeczeństwie wiedzy o ekosystemach leśnych, funkcjach lasu i zrównoważonej gospodarce leśnej oraz kształtowanie postaw i podnoszenie świadomości w zakresie racjonalnego i odpowiedzialnego korzystania z zasobów leśnych.

Nadleśnictwo Garwolin w zakresie edukacji leśnej społeczeństwa oferuje lekcje terenowe, spotkania z leśnikami w placówkach oświatowych, udział w konkursach o tematyce przyrodniczej, kontakty z harcerzami oraz innymi instytucjami.

Nadleśnictwo Garwolin posiada własne obiekty edukacyjne utworzone z myślą o dzieciach i młodzieży. Są to: Leśna Ścieżka Przyrodniczo - Kulturowa, wiata edukacyjna przy leśniczówce Cyganówka, wiata edukacyjna przy siedzibie Nadleśnictwa, a także mini ścieżka edukacyjna na szkółce leśnej. W związku, z czym w działalności edukacyjnej wykorzystuje obiekty edukacyjne nadleśnictwa a także prowadzi zajęcia terenowe w lesie i lekcje w placówkach oświatowych i innych pomieszczeniach udostępnionych przez interesariuszy.

Pracownicy Nadleśnictwa Garwolin są zobowiązani do podejmowania działań zgodnych z najwyższymi standardami edukacyjnymi oraz etycznymi oraz do traktowania każdego dziecka z najwyższym szacunkiem. Pracownicy Nadleśnictwa Garwolin są zobowiązani do przestrzegania obowiązującego prawa, przepisów wewnętrznych oraz do działania w celu zapewnienia profesjonalnego i bezpiecznego przeprowadzenia zajęć edukacyjnych.

Rozdział I

Objaśnienie terminów

1. **Nadleśniczy** – Nadleśniczy Nadleśnictwa Garwolin
2. **Personel** – osoba zatrudniona na podstawie umowy o pracę w Nadleśnictwie Garwolin
3. **Koordynator** – wyznaczony przez Nadleśniczego Koordynator ds. Standardów Ochrony Małoletnich.
4. **Zajęcia** – zajęcia prowadzone lub organizowane przez pracowników Nadleśnictwa Garwolin.
5. **Uczestnik** – każda osoba uczestnicząca w zajęciach.
6. **Małoletni, dziecko** – każda osoba do ukończenia 18 roku życia.
7. **Opiekun, rodzic, rodzice** – opiekun prawny Uczestnika, sprawujący nad nim opiekę oraz odpowiedzialny za niego, w sytuacji, gdy Uczestnik jest niepełnoletni.
8. **Krzywdzenie dziecka** – popełnienie czynu zabronionego lub czynu karnego na szkodę dziecka przez jakąkolwiek osobę, w tym członka personelu lub zagrożenie dobra dziecka.

Rozdział II

Rozpoznawanie i reagowanie na czynniki ryzyka krzywdzenia dzieci

1. Personel w ramach wykonywanych obowiązków związanych z edukacją leśną zwraca uwagę na czynniki ryzyka i symptomy krzywdzenia dzieci.
2. Rekrutacja personelu odbywa się zgodnie z zasadami bezpiecznej rekrutacji, zgodnie z *Załącznikiem 1 do Standardów Ochrony Małoletnich w Nadleśnictwie Garwolin*.
3. Personel zna i stosuje zasady bezpiecznych relacji personel–dziecko i dziecko–dziecko. Zasady te znajdują się w *Załączniku 2* oraz *Załączniku 3 do Standardów Ochrony Małoletnich w Nadleśnictwie Garwolin*.

Rozdział III

Procedury interwencji w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa dziecka.

Krzywdzenie przez osobę dorosłą.

1. Odpowiedzialność za małoletnich podczas korzystania z oferty edukacyjnej Nadleśnictwa Garwolin ponoszą ich opiekunowie.
2. W przypadku, kiedy personel jest świadkiem krzywdzenia dziecka i zachodzi konieczność natychmiastowej reakcji, personel podejmuje interwencję zgodnie z procedurą wynikającą z niniejszego rozdziału.
3. W przypadku podejrzenia, że życie dziecka jest zagrożone lub grozi mu ciężki uszczerbek na zdrowiu należy niezwłocznie poinformować odpowiednie służby (policja, pogotowie ratunkowe), dzwoniąc pod numer 112 lub 998 (pogotowie). Poinformowania służb dokonuje członek personelu, który pierwszy powziął informację o zagrożeniu i następnie wypełnia kartę interwencji.
4. W przypadku powzięcia przez personel podejrzenia, że dziecko jest krzywdzone, lub zgłoszenia takiej okoliczności przez dziecko lub opiekuna, członek personelu ma obowiązek sporządzenia notatki służbowej i przekazania uzyskanej informacji Koordynatorowi. Notatka może mieć formę pisemną lub mailową.
5. Interwencja prowadzona jest przez Koordynatora w porozumieniu z Nadleśniczym.
6. Z przebiegu każdej interwencji sporządza się kartę interwencji, której wzór stanowi *Załącznik 4 do Standardów Ochrony Małoletnich w Nadleśnictwie Garwolin*.
7. W przypadku, gdy zgłoszono krzywdzenie dziecka przez członka personelu, wówczas osoba ta zostaje odsunięta od wszelkich form kontaktu z dziećmi (nie tylko dzieckiem pokrzywdzonym) do czasu wyjaśnienia sprawy.
8. W przypadku, gdy członek personelu organizacji dopuścił się wobec dziecka innej formy krzywdzenia niż popełnienie przestępstwa na jego szkodę, Nadleśniczy powinien zbadać wszystkie okoliczności sprawy, w szczególności wysłuchać osobę podejrzewaną o krzywdzenie, dziecko oraz innych świadków zdarzenia. W sytuacji, gdy naruszenie dobra dziecka jest znaczne, w szczególności, gdy doszło do dyskryminacji lub naruszenia godności dziecka, należy rozważyć rozwiązanie stosunku prawnego z osobą, która dopuściła się krzywdzenia, lub zarekomendować takie rozwiązanie zwierzchnikom tej osoby. Jeżeli osoba, która dopuściła się krzywdzenia, nie jest zatrudniona przez Nadleśnictwo Garwolin, lecz

przez podmiot trzeci, wówczas należy, w razie potrzeby, rozwiązać umowę z instytucją współpracującą.

9. Wszystkie osoby, które w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych powzięły informację o krzywdzeniu dziecka lub informacje z tym związane, są zobowiązane do zachowania tych informacji w tajemnicy, wyłączając informacje przekazywane:
  - a) uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych,
  - b) opiekunom dziecka, jeśli krzywdzenie dziecka lub działania z tym związane nie są związane z działaniami tych opiekunów.
10. W przypadku, gdy podejrzenie zagrożenia bezpieczeństwa dziecka zgłosili opiekunowie dziecka, a podejrzenie to nie zostało potwierdzone, należy o tym fakcie poinformować opiekunów dziecka na piśmie.

Rozdział IV

Procedury interwencji w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa dziecka.

Krzywdzenie rówieśnicze.

1. Odpowiedzialność za małoletnich podczas korzystania z oferty edukacyjnej Nadleśnictwa Garwolin ponoszą ich opiekunowie.
2. W przypadku zachowań rażących, łamiących zasady i obowiązujące normy, personel niezwłocznie informuje o tym fakcie opiekuna dziecka, który zobowiązany jest podjąć działania interwencyjne.
3. W przypadku, kiedy opiekun nie podejmuje interwencji personel zobowiązany jest do podjęcia interwencji zgodnie ze schematem znajdującym się w *Załączniku 4 do Standardów Ochrony Małoletnich w Nadleśnictwie Garwolin*, a następnie do poinformowania o zdarzeniu Koordynatora.
4. Jeśli konieczne są dalsze działania, podejmowane są one przez Koordynatora w porozumieniu z Nadleśniczym.

Rozdział V

Zasady ochrony wizerunku małoletniego

1. Nadleśnictwo Garwolin zapewnia najwyższe standardy ochrony danych osobowych dzieci zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.
2. Personel nie utrwała wizerunku uczestników zajęć w celach prywatnych lub zawodowych, z wyłączeniem okoliczności zawartych w ust. 3.
3. Jeżeli wizerunek dziecka stanowi jedynie szczegół całości takiej jak zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza, zgoda opiekuna na utrwalenie wizerunku dziecka nie jest wymagana.

Rozdział VI

Zasady dostępu dzieci do Internetu

1. Na terenie obiektów jednostek PGL LP dostęp dziecka do Internetu możliwy jest za pomocą sieci wifi LP -gość, po podaniu loginu i hasła.
2. Sieć internetowa jednostek PGL LP jest zabezpieczona przed niebezpiecznymi treściami poprzez instalację i aktualizację odpowiedniego oprogramowania.

Rozdział VII

Monitoring stosowania Polityki

1. Nadleśniczy wyznacza Koordynator ds. Standardów Ochrony Małoletnich, jako osobę odpowiedzialną za *Standardy Ochrony Małoletnich w Nadleśnictwie Garwolin*.
2. Osoba, o której mowa w ustępie poprzedzającym, jest odpowiedzialna za: ich monitorowanie, reagowanie na sygnały naruszenia, prowadzenie rejestru zgłoszeń oraz za proponowanie zmian w *Standardach Ochrony Małoletnich w Nadleśnictwie Garwolin*.
3. Osoba, o której mowa w ust. 1 niniejszego rozdziału, przeprowadza wśród personelu, najrzadziej raz na 24 miesiące, kwerendę monitorującą poziom realizacji *Standardów Ochrony Małoletnich w Nadleśnictwie Garwolin*.
4. Nadleśniczy wprowadza do *Standardów Ochrony Małoletnich w Nadleśnictwie Garwolin* niezbędne zmiany i ogłasza personelowi, dzieciom i ich opiekunom ich nowe brzmienie.

Załączniki do Standardu Ochrony Małoletnich w Nadleśnictwie Garwolin:

Załącznik nr 1 – Zasady bezpiecznej rekrutacji.

Załącznik nr 2 – Zasady bezpiecznych relacji personel – dziecko.

Załącznik nr 3 – Zasady bezpiecznych relacji dziecko – dziecko.

Załącznik nr 4 – Karta interwencji.

Załącznik nr 5 – Skrócona wersja Standardów Ochrony Małoletnich.

NADLESZYCY
Piotr Uściłan-Szaciłowski

Zasady bezpiecznej rekrutacji personelu

1. Nadleśnictwo Garwolin dba o to, by osoby przez nią zatrudnione (na umowę o pracę, osoby pracujące na podstawie umów cywilno-prawnych /stażyści/ praktykanci), a mające kontakt z małoletnimi, posiadały odpowiednie kwalifikacje do pracy z małoletnimi. Aby sprawdzić powyższe Nadleśnictwo Garwolin w procesie rekrutacji wymaga dostarczenia danych i dokumentów dotyczących:

- a) wykształcenia
- b) kwalifikacji zawodowych
- c) przebiegu dotychczasowego zatrudnienia kandydata/kandydatki.

2. Nadleśnictwo Garwolin pozyskuje dane kandydata/kandydatki, które umożliwiają sprawdzenie jej /jego w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym przed dopuszczeniem osoby zatrudnianej do wykonywania obowiązków związanych z edukacją małoletnich. Wydruk z Rejestru przechowywany jest w aktach osobowych pracownika lub analogicznej dokumentacji dotyczącej praktykanta/ osoby zatrudnionej w oparciu o umowę cywilnoprawną.

3. Nadleśnictwo Garwolin wymaga dostarczenia przez kandydata/kandydatkę wyłonionego do zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, informacji z Krajowego Rejestru Karnego o niekaralności w zakresie przestępstw określonych w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 172 oraz z 2022 r. poz. 2600) lub za odpowiadające tym przestępstwom czyny zabronione określone w przepisach prawa obcego.

4. Personel zatrudniony na umowę o pracę oraz na umowy cywilnoprawne realizując zadania edukacyjne ma obowiązek zapoznać się ze Standardami Ochrony Małoletnich w Nadleśnictwie Garwolin.

5. Jeżeli osoba posiada obywatelstwo inne niż polskie wówczas przedkłada informacje z rejestru karnego państwa obywatelstwa uzyskiwaną do celów działalności zawodowej związanej z kontaktami z dziećmi, bądź informację

z rejestru karnego, jeżeli prawo tego państwa nie przewiduje wydawania informacji dla w/w celów.

6. Jeżeli prawo państwa, z którego ma być przedłożona informacja o niekaralności nie przewiduje wydawania takiej informacji lub nie prowadzi rejestru karnego, wówczas kandydat/ kandydatka składa pod rygorem odpowiedzialności karnej oświadczenie o tym fakcie wraz z oświadczeniem.

7. Pod oświadczeniami składanymi po rygorem odpowiedzialności karnej składa się oświadczenie o następującej treści: Jestem świadomy/a odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Oświadczenie to zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

NADZIESNICZY
Piotr Uściąg Szaciłowski

Zasady bezpiecznych relacji personel - dziecko

Naczelna zasada wszelkich czynności podejmowanych przez personel to działanie zawsze w najlepszym interesie dziecka. Personel zobowiązuje się traktować dzieci z szacunkiem, uwzględniając ich godność i potrzeby, z zachowaniem przestrzegania zasad bezpiecznych relacji.

Komunikacja z dziećmi

1. W komunikacji z dziećmi zachowuj cierpliwość i szacunek.
2. Słuchaj uważnie dzieci i udzielaj im odpowiedzi adekwatnych do ich wieku i danej sytuacji.
3. Nie wolno Ci zawstydzać, upokarzać, lekceważyć i obrażać dziecka. Nie wolno Ci krzyczeć na dziecko w sytuacji innej niż wynikająca z bezpieczeństwa dziecka lub innych dzieci.
4. W wyjątkowych i uzasadnionych sytuacjach, kiedy musisz zostać z dzieckiem sam na sam, zawsze powiadom o tym inne osoby z personelu oraz poinformuj, w którym dokładnie miejscu będziesz przebywać wraz z dzieckiem.
5. Nie wolno Ci zachowywać się w obecności dzieci w sposób niestosowny. Obejmuje to używanie wulgarnych słów, gestów i żartów, czynienie obraźliwych uwag, nawiązywanie w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej oraz wykorzystywanie wobec dziecka relacji władzy lub przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby).

Działania z dziećmi

6. Doceniaj i szanuj wkład dzieci w podejmowane działania, aktywnie je angażuj i traktuj równo bez względu na ich płeć, orientację seksualną, sprawność/niepełnosprawność, status społeczny, etniczny, kulturowy, religijny i światopogląd.
7. Unikaj faworyzowania dzieci.
8. Nie wolno Ci nawiązywać z dzieckiem jakichkolwiek relacji uczuciowych lub seksualnych ani składać mu propozycji o nieodpowiednim charakterze. Obejmuje

to także seksualne komentarze, żarty, gesty oraz udostępnianie dzieciom treści erotycznych i pornograficznych bez względu na ich formę.

9. Nie wolno Ci utrzymywać wizerunku dziecka (filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie) dla potrzeb prywatnych oraz służbowych, z wyłączeniem okoliczności zawartych w rozdz. V ust. 3.
10. Nie wolno Ci proponować dzieciom alkoholu, wyrobów tytoniowych ani nielegalnych substancji, jak również używać ich w obecności dzieci.
11. Jeśli jesteś świadkiem ryzykownych sytuacji, które obejmują zauroczenie dziecka przez członka personelu lub członka personelu przez dziecko reaguj stanowczo, ale z wyczuciem, aby zachować godność osób zainteresowanych.

Kontakt fizyczny z dziećmi

12. Każde przemocowe działanie wobec dziecka jest niedopuszczalne. Istnieją jednak sytuacje, w których fizyczny kontakt z dzieckiem może być stosowny i spełnia zasady bezpiecznego kontaktu: jest odpowiedzią na potrzeby dziecka w danym momencie, uwzględnia wiek dziecka, etap rozwojowy, płeć, kontekst kulturowy i sytuacyjny. Nie można jednak wyznaczyć uniwersalnej stosowności każdego takiego kontaktu fizycznego, ponieważ zachowanie odpowiednie wobec jednego dziecka może być nieodpowiednie wobec innego. Kieruj się zawsze swoim profesjonalnym osądem, słuchając, obserwując i odnotowując reakcję dziecka, pytając je o zgodę na kontakt fizyczny (np. przytulenie) i zachowując świadomość, że nawet przy Twoich dobrych intencjach taki kontakt może być błędnie zinterpretowany przez dziecko lub osoby trzecie.
13. Nie wolno Ci bić, szturchać, popychać ani w jakikolwiek sposób naruszać integralności fizycznej dziecka.
14. Nigdy nie dotykaj dziecka w sposób, który może być uznany za nieprzyzwoity lub niestosowny.
15. Kontakt fizyczny z dzieckiem nigdy nie może być niejawnym bądź ukrywany, wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy. Jeśli będziesz świadkiem jakiegokolwiek z wyżej opisanych zachowań lub sytuacji ze strony innych dorosłych lub dzieci, zawsze poinformuj o tym osobę odpowiedzialną lub postąp zgodnie z obowiązującą procedurą interwencji.

Kontakty poza godzinami pracy

16. Co do zasady kontakt z dziećmi powinien odbywać się wyłącznie w godzinach pracy i dotyczyć celów mieszczących się w zakresie Twoich obowiązków.

NADLEŚNICZY
Piotr Uściłowski

Zasady bezpiecznych relacji dziecko – dziecko

1. Małoletni winien szanować prawo innych do odmienności i zachowania tożsamości ze względu na: pochodzenie, narodowość, religię, status ekonomiczny, cechy rodzinne, wiek, płeć, orientację seksualną, cechy fizyczne, niepełnosprawność. Nie narusza praw innych, nikogo nie dyskryminuje ze względu na jakąkolwiek jego odmiennosc.
2. Zachowanie i postępowanie małoletnich wobec siebie oraz innych osób winno nie naruszać ich godności i wartości osobistej. Małoletni są zobowiązani do respektowania praw i wolności osobistych swoich kolegów i koleżanek, ich prawa do własnego zdania, popełniania błędów, do własnych poglądów, wyglądu i zachowania – w ramach przyjętych norm i wartości.
3. Kontakty między małoletnimi winno cechować zachowanie przez nich wysokiej kultury osobistej, tj. używanie zwrotów grzecznościowych, uprzejmość, życzliwość, poprawny, wolny od wulgaryzmów język, kontrola swojego zachowania i emocji.
4. Bez względu na powód, agresja i przemoc fizyczna, słowna lub psychiczna wśród małoletnich nigdy nie powinna być przez nich akceptowana lub usprawiedliwiona. Małoletni nie mają prawa stosować słownej, psychicznej czy fizycznej agresji i przemocy wobec innych.
5. Małoletni mają obowiązek przeciwstawiania się wszelkim przejawom brutalności, agresji, przemocy i wulgarności oraz informowania opiekunów lub personelu o zaistniałej sytuacji.
6. Małoletni nie powinni fotografować, filmować oraz upubliczniać zdarzeń z udziałem innych osób bez ich zgody.

NADLEŚNICZY
Piotr Uszwin-Szaciłowski

Karta interwencji – wzór

Imię i nazwisko dziecka			
Przyczyna interwencji (forma krzywdzenia)			
Osoba zawiadamiająca o podejrzeniu krzywdzenia			
Opis działań podjętych przez pedagoga/psychologa	Data:	Działanie:	
Spotkania z opiekunami dziecka	Data:	Opis spotkania:	
Forma podjętej interwencji (<i>zakreślić właściwe</i>)	zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa	Wniosek o wgląd w sytuację dziecka/rodziny	inny rodzaj interwencji, (jaki?): ....
Dane dotyczące interwencji (nazwa organu, do którego zgłoszono interwencję) i data interwencji			
Wyniki interwencji – działania organów wymiaru sprawiedliwości, (jeśli placówka uzyskała informacje o wynikach działania placówki lub działania rodziców)	Data:	Działanie:	

NADLEŚNICTWO
Piotr Uściągalski

Skrócona wersja Standardów Ochrony Małoletnich

Przebywając na terenie obiektów edukacyjnych Nadleśnictwa Garwolin personel, z którym macie kontakt, powinien traktować Was z należyтым szacunkiem i poszanowanie Waszych potrzeb. Dbamy o to, aby nasze zajęcia przebiegały w miłej atmosferze, z poszanowaniem godności wszystkich uczestników.

Zasady zapewniające bezpieczne relacje między Wami a personelem Nadleśnictwa Garwolin:

1. Nikomu nie wolno Was krzywdzić, w jakikolwiek sposób,
2. Macie prawo do równego traktowania,
3. Macie prawo do zadawania pytań, wysłuchani Was i otrzymania odpowiedzi przez personel Nadleśnictwa,
4. Personelowi nie wolno stosować wobec Was przemocy, w tym fizycznej, psychicznej i ustnej,
5. Wasz wizerunek podlega ochronie jako dobro osobiste, dlatego personelowi nie wolno bez zgody Waszej i Waszych Rodziców/Opiekunów robić Wam zdjęć, nagrywać filmów z wyłączeniem okoliczności, gdy Wasz wizerunek stanowi jedynie szczegół całości takiej jak zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza, zgoda opiekuna na utrwalanie wizerunku dziecka nie jest wymagana
6. Niedozwolone jest proponowanie (namawianie) Was do spożywania alkoholu, wyrobów tytoniowych, e-papierosów, napojów, których sprzedaż małoletnim jest zabroniona zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa (tzw. napój energetyczny), narkotyków, innych nielegalnych substancji, jak również używanie ich w Waszej obecności.
7. Personelowi wolno Was dotykać tylko za Waszą zgodą lub sytuacji zagrożenia zdrowia i życia.
8. Nie jest dozwolone nieuzasadnione dotykание Was, a w każdym przypadku niedozwolone jest dotykание w sposób, który może być uznany za nieprzyzwoity lub niestosowny.
9. Personelowi nie wolno Was zawstydzić, upokarzać, lekceważyć i obrażać.

10. Personel może się z Wami kontaktować wyłącznie w czasie pracy i w związku z ich pracą.

11. Personelowi nie wolno zapraszać Was do ich miejsca zamieszkania, ani kontaktować się z Wami w mediach społecznościowych lub przez prywatny telefon.

Gdzie możesz szukać pomocy, gdy Twoje prawa są łamane?

Jeśli jakiegokolwiek zachowani budzą Wasze wątpliwości lub Wam nie odpowiadają, w szczególności naruszają Wasz komfort, nie bójcie się o tym głośno mówić i zgłaszać ten fakt naszemu personelowi, który Was wysłucha i pomoże. Możecie także napisać do nas na adres e-mail: garwolin@warszawa.lasy.gov.pl

Możecie skontaktować się z policją (numer 112) oraz z instytucjami niosącymi pomoc dzieciom, na przykład:

116111 – telefon zaufania dla dzieci i młodzieży,

800121212 – dziecięcy telefon zaufania, prowadzony przez Rzecznika Praw Dziecka.

NADZISZNICZY
Piotr Uszan-Szaciłowski

